

Lezing over OCD

Geschreven door: Maud Koenders

Op zondag 10 april jl. organiseerde de NVLPH een lezing over OCD in Specialisten Kliniek Binnenhof te Almerk. De lezing werd perfect voorbereid en verzorgd door mevrouw drs. Ingrid Schaeffer, Nederlands- en Europees Specialist Chirurg voor Gezelschapsdieren en bijgestaan door de heer drs. Govert van der Peijl, Europees Specialist Chirurg voor Gezelschapsdieren in opleiding. Wij willen hen hartelijk danken voor de gastvrije ontvangst en de duidelijke uitleg.

Alle aanwezigen waren het erover eens dat het een bijzonder interessante en leerzame middag was. De lezing werd gegeven aan de hand van een power point presentatie waarin o.a. een zeer boeiende video zat van een arthroskopische operatie waarbij te zien was hoe de kraakbeenflap werd verwijderd.

Normaal gesproken wordt kraakbeen gemineraliseerd en omgezet in bot. Dit is de manier waarop een bot groeit. Osteochondrosis is een verstoring in het proces waarin kraakbeen wordt omgezet in bot. Doordat het kraakbeen niet meer wordt omgezet in bot wordt het kraakbeen te dik. De gewrichtsvloeistof kan de kraakbeencellen niet meer bereiken. Hierdoor wordt het kraakbeen niet meer gevoed door deze gewrichtsvloeistof waardoor het afsterft. Het wordt hard en broos.

OCD: OsteoChondrosis Dissecans is osteochondrosis van gewrichtskraakbeen waarbij kloofjes in het kraakbeen en loslating van het kraakbeen ten opzichte van het subchondraal bot (onderliggend bot) aanwezig zijn.

Het losgelaten stuk kraakbeen, de "flap", gaat in het gewricht zitten. Dit veroorzaakt pijn en een ontsteking in het gewrichtskapsel. Door deze ontsteking gaat de gewrichtsvloeistof in kwaliteit achteruit.

De oorzaak van het ontstaan van OCD is multifactorieel:

- Snelle groei, gewichtstoename;
- Voeding: Teveel calorieën vanwege teveel voer, of voer met meer dan 3 keer zoveel calorieën als nodig is om het ideale gewicht te behouden, of voer met een te hoge energiedichtheid (ME): meer dan 3.2-3.8 kcal per gram droge stof oftewel 3.2-3.8 % van de droge stof;
- Voeding: Te calciumrijk (meer dan 1.6% calcium omgerekend naar de droge stof);
- Erfelijkheid;
- Trauma, gedrag: structurele overmatige belastingen (vooral wendingen);
- Hormonaal; verstoring in de verhoudingen (somatotropin, thyreotropin, corticorespons, groeihormoon).

De symptomen van een hond met OCD in de schouder zijn over het algemeen:

- Met tussenpozen eenzijdig kreupel aan de voorpoot;
- De kreupelheid neemt toe bij belasting;
- Startkreupelheid (kreupel na rust en neemt af bij beweging);
- De beweeglijkheid van de schouder (bij onderzoek door een arts) neemt af;
- Problemen vanaf de leeftijd van 5 maanden, meestal tussen 6 en 12 maanden. (36% heeft de eerste symptomen pas na een jaar).

OCD in de schouder bij kreupele patiënten is vaak een groter defect maar dit is geen regel. Bij een groter defect moet je denken aan een flap met een doorsnede van een 2-euromuntstuk. Bij een dergelijk groot defect wordt dan ook altijd een operatie aangeraden. Indien dit met arthroskopie gedaan wordt is het minder belastend voor de hond.

De flap dient verwijderd te worden want anders kan het gewricht niet herstellen. Vervolgens wordt het bot schoon geschraapt totdat het bloedt. Dit bevordert de groei van nieuw littekenkraakbeen. Het gewricht wordt uitvoerig gespoeld om alle losse deeltjes te verwijderen.

De wetenschap staat niet stil en inmiddels zijn er nog betere methoden voor het tot rust brengen van de ontsteking en het activeren van het subchondraal bot. Ook kan ABPS gebruikt worden bij de behandeling van OCD en artrose, een Autologous Blood Processing System. Dit ligt dicht bij stamceltherapie.

Na de operatie begint het herstel. Na 2 tot 6 weken is het schoon geschraapte bot afgesloten door een soort bloedkorst. Hierna gaat zich nieuw kraakbeen vormen. Vanaf de randen moeten nieuwe kraakbeencellen naar het midden toe groeien. Dit is littekenkraakbeen en dus van mindere kwaliteit dan het oorspronkelijke kraakbeen. Het duurt zes maanden voordat het littekenkraakbeen volledig terug gegroeid is. Tijdens deze periode zorgt rust voor groei en beweging voor slijtage.

De eerste zes weken na een operatie krijgt een hond dan ook rust voorgeschreven, met slechts zeer gematigde beweging. Na die zes weken kan langzaam de beweging opgebouwd worden.

Daarnaast zijn er nog andere aspecten die bijdragen aan een goede nazorg:

- Rechthoekig en gedoseerd blijven bewegen, langzaam opbouwen;
- Het gewicht van de hond laag houden;
- NSAID's (ontstekingsremmers) gebruiken. Dit brengt het gewrichtskapsel tot rust zodat de gewrichtsvloeistof weer van goede kwaliteit wordt. Deze middelen worden vaak

Vervolg Lezing OCD

pijnstillers genoemd. De pijnstillende werking is echter beperkt. De ontstekingsremmende werking is belangrijker met het gevolg dat de pijn afneemt;

- Glucosamine en chondroïtine toedienen die het kraakbeen ondersteunen (Van Cosequin is de werking wetenschappelijk bewezen);
- EPA-rijke voeding. Eicosapentaëenzuur (EPA) is een meervoudig onverzadigd omega-3 vetzuur. EPA heeft een ontstekingsremmende werking waardoor minder NSAID's nodig zijn;
- Fysiotherapie/hydrotherapie;
- Indien noodzakelijk kunnen opiaten worden toegediend.

Preventieve maatregelen die kunnen helpen tegen het ontwikkelen van OCD of het beperken van de grootte van het defect, bestaan uit:

- Röntgenen van ouderdieren en stamboomanalyse, genetisch onderzoek;
- Voeding die aan de volgende samenstelling voldoet, omgerekend naar de droge stof (DS)*:
 - 25-30% eiwit
 - 8-12% vet
 - 0.9-1.5% calcium
 - 0.7-1.45% fosfaat
 - Verhouding calcium : fosfaat is ongeveer 1 : 0.75
 - 3.2-3.8% ME (kcal/g)
 - 3.5-4.5% Omega-3 vetzuren
 - waarvan 0.4-1.1% EPA
- Trauma, herhaalde kleine beschadigingen voorkomen.

* Omrekenen naar DS doe je door het ingrediënt te vermenigvuldigen met 100 en vervolgens te delen door het percentage droge stof. Bijvoorbeeld een voeding waar 8% vocht in zit heeft dus 92% droge stof en een voeding waar 61% vocht in zit heeft 39% droge stof. Een voeding waarvan op de verpakking staat dat het 13% vet bevat en 8% vocht bevat omgerekend naar de DS dus $13 \times 100 = 1300 : 92 = 14.1\%$ vet.

Het komt voor dat honden die lijder zijn van de ziekte toch geen klinische symptomen hebben. Maar honden waarbij OCD uitsluitend op röntgenfoto's zichtbaar is zijn ook lijder. Om goed aan stamboomanalyse te kunnen doen zijn grote aantallen geröntgende honden nodig. Op die manier kan een overwogen beslissing genomen worden om te trachten enerzijds de goede eigenschappen uit een lijn te behouden en anderzijds ziektes te voorkomen.

Tenzij een hond eerder symptomen heeft, verdient het aanbeveling om het röntgenen gelijktijdig met het de HD-foto's te doen. Het röntgenen van de schouder is voor de hond onprettig omdat er flink aan de schouder getrokken moet

worden en de hond in een oncomfortabele positie moet liggen. Indien dit niet goed gebeurt, bestaat de kans dat het borstbeen of de luchtpijp op de foto de schouder overlappen en de foto daarom slecht te beoordelen is. Er is ervaring nodig om goede schouderfoto's te maken. Ook kan de schouder zodanig uitgedraaid worden tijdens het foto's maken dat een eerder geopereerd defect niet zichtbaar is op de foto.

Daarom dient het röntgenen van de schouder onder narcose te gebeuren en vanwege de complexiteit van het maken van schouderfoto's zou het een voorstel zijn om dit te laten doen door dezelfde artsen die ook het PL onderzoek uit mogen voeren.

Bron: mevrouw drs. Ingrid Schaeffer, Specialisten Kliniek voor Gezelschapsdieren, Binnenhof, te Almkerk website: www.specialistenkliniek-binnenhof.com